

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoP/14/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3721203634
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3721203634.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a členiek senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a Mgr. Martiny Trnavskej vo veci starostlivosti súdu o maloletú R., bytom u matky, zastúpenú kolíznym opatrovníkom: Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny J., dieťa rodičov: H. a L., právne zastúpeného H., o zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 9. novembra 2022, č.k. 10P/4/2021-62, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti - o styku otca s mal. dieťaťom a súvisiacej časti o trovách konania **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozhodnutím súd prvej inštancie o zmene úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu rozhodol tak, že maloletú R. zveril do osobnej starostlivosti matky, pričom obaja rodičia budú maloletú vychovávať, zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach, zároveň otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 150,- eur mesačne s tým, že sumu 100,- eur bude poukazovať vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletej a sumu 50,- eur bude poukazovať vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na osobitný účet maloletej, s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku. Styk otca s maloletou neurčil. Týmto rozhodnutím zmenil rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 27.05.2014, sp. zn. 10P/24/2014, právoplatný dňa 04.06.2014 v časti o úprave rodičovských práv a povinností k maloletej. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že uznesením Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 10P/4/2021-14 zo dňa 08.04.2022 súd začal na základe podnetu sudkyne tamojšieho súdu konanie o úpravu práv a povinností rodičov k mal. R., ktorý podnet bol odôvodnený tým, že uznesením Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 6P/62/2021 zo dňa 15.12.2021 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým súd ponechal maloletú v osobnej starostlivosti matky s tým, že neodkladné opatrenie bude trvať až do právoplatného skončenia konania vo veci úpravy práv a povinností k maloletej. Matka v priebehu konania navrhovala, aby dieťa bolo zverené jej. Aktuálne maloletá v čase, keď príde na víkendy z internátu, trávi jeden víkend u matky a druhý u otca. Otec túto v princípe SOS žiadal ponechať naďalej v platnosti s tým, že trval na tom, aby súd určil termíny stretávania sa rodičov s dieťaťom, aby sa vylúčila manipulácia s dcérou. Kolíznym opatrovníkom zastával názor, že SOS nie je v záujme maloletej, dieťa navrhol zveriť matke, poukázal na psychologickú správu a nevyhnutnosť podporiť u dieťaťa kompetenciu samostatného rozhodovania aj pokiaľ ide o stretávanie s druhým z rodičov, inak by to u dieťaťa mohlo opätovne spustiť zdravotné problémy, ktoré boli zaznamenané, týkajúce sa problémov s príjmom potravy,

kedy sa maloletá trestala za vzniknutú situáciu medzi rodičmi, odmietala jesť, pričom strach dieťaťa pochádza z rodinného prostredia, kedy rodičia vzájomné problémy riešia cez dcéru. Dieťaťu záleží na oboch rodičoch, nechce ani jedného sklamať.

3. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že uznesením Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 6P/62/2021-17 zo dňa 15.12.2021, vykonateľným dňa 15.12.2021, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č.k. 5CoP/14/2022 - 41 zo dňa 16.03.2022, bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bola maloletá R. ponechaná v osobnej starostlivosti matky s tým, že otec je povinný prispievať na výživu mal. R. výživným vo výške 100,- eur mesačne, zároveň bolo rozhodnuté, že neodkladné opatrenie bude trvať až do právoplatného skončenia konania vo veci úpravy práv a povinností rodičom k maloletej R.. Predtým bolo dieťa v rámci rozhodnutia o rozvoze manželstva rodičov zverená do SOS. Zo správy O. zo dňa 06.07.2022 súd prvej inštancie zistil, že bolo vykonané poradenstvo rodine na zefektívnenie komunikácie, zvýšenie vzájomného porozumenia, osvojenie si realistickejších očakávaní od členov domácnosti, osvojenie si schopnosti meniť nefunkčný scenár spolužitia a zvýšenie adaptability. Na prvom stretnutí s rodinou boli v riadenom rozhovore zisťované základné informácie o rodine s cieľom definovať etiológiu problému, jeho vnímanie jednotlivými členmi rodiny, zistenia krokov členov rodiny na riešenie situácie. Aktuálne prebieha stretávanie maloletej s otcom podľa dohody rodičov rešpektujúc aktuálne potreby maloletej. R. sa snaží uvedenú situáciu vyriešiť únikom na internát. Otec z obavy, aby o dcéru neprišiel, sa snaží aby bola zachovaná striedavá starostlivosť. Bolo zistené, že maloletá má k obojmu rodičom vytvorenú pozitívnu emocionálnu väzbu. Je však u nej tzv. konflikt lojality (intrapsychický), ktorý prežíva. Maloletá sa môže cítiť diskomfortne, keď sa má vyjadrovať k úprave styku, pocit zodpovednosti za toto rozhodnutie ju môže značne neurotizovať. Boli stanovené závery pre ďalšiu spoluprácu: konzistentnosť a dodržiavanie rozvrhu starostlivosti, nevťahovanie maloletej do konfliktov (ani ako svedka, prostredníka, obeť, rozhodcu preberajúceho zodpovednosť na seba), monitoring rodinnej situácie, reformulovanie cieľov v prípade zmien, poskytovanie sociálneho a psychologického poradenstva všetkým členom rodiny. Zo správy O. zo dňa 01.08.2022 vyplýva, že stretávanie maloletej s otcom prebiehalo podľa doterajšieho modelu. Maloletá naďalej navštevuje psychologičku, jej pomoc reflektuje pozitívne. Od septembra 2022 je prijatá na R., kde bude bývať na internáte, bude chodiť domov na víkendy, čím sa bude meniť frekvencia a model stretávania s rodičmi. Boli formulované odporúčania pre ďalšiu spoluprácu s rodinou, najmä, že maloletá by mala mať saturované dôležité rozvojové potreby - predovšetkým potreby ocenenia, úcty, sebarealizácie. V záujme maloletej tiež je, aby bol rozvrh starostlivosti medzi rodičmi dodržiavaný, aby nebola maloletá vťahovaná do konfliktov a tiež je potrebné monitorovanie rodinnej situácie. Zo správy O. zo dňa 05.09.2022 vyplýva, že maloletá sa stretávala s otcom v dňoch, kedy chcela byť s otcom a kedy si dohodli stretnutie. S otcom bola aj na spoločnej týždňovej dovolenke. Rodičia sa zatiaľ nedohodli na úprave stretávania s maloletou počas školského roka. Zo správy H. H. Y., J. - M. zo dňa 28.10.2022 súd zistil, že s maloletou spolupracuje od októbra 2021 na žiadosť matky, ktorá mala obavy o psychické zdravie maloletej. Do procesu sa matka aktívne zapája a zabezpečuje stretnutia s maloletou. Otec sa zúčastnil na dvoch stretnutiach, odvtedy psychologičku nekontaktoval ani sa neinformoval o stretnutiach. Maloletá bola prijatá na spoluprácu kvôli podozreniu z poruchy príjmu potravy. V priebehu spolupráce sa u dieťaťa prejavili pretrvávajúce úzkosti, depresivita, emocionálna nestabilita. Uvedené pramení z porozvodového vzťahu rodičov, z ktorého plynie tlak na maloletú a ústi do maladaptívnych copingových mechanizmov. U maloletej v dôsledku rodičovského konfliktu absentuje uspokojenie základných potrieb - potreba prijatia, prináležitosti, pozitívny sebaobraz. Psychologička má za to, že striedavá osobná starostlivosť bola skôr v prospech rodičov ako R.. Nesporné pozitívny vzťah otca k maloletej sa javí až patologicky závislý a obmedzujúci. Maloletá nemá priestor slobodne tráviť čas podľa svojich predstáv, aj keď nie je u otca, otec ju monitoruje dlhými telefonátmi. V prípade, ak mu nevyhovie, otec sa stavia do pozície obeť, evokuje vo svojom správaní krivdu, výčitky a nespokojnosť, za ktoré je „potrebné“ zo strany dieťaťa prevziať zodpovednosť, čo je pre maloletú extrémne zaťažujúce a vedie u nej k pocitom zlyhania v očakávaniach rodiča, pocitom nedostatočnosti, neschopnosti a menejcennosti. Čím viac sa maloletá snaží uspokojiť otcove predpokladané očakávania, tým viac prežíva pocity neúspechu a viny. Aj v dôsledku uvedeného, tak na strane matky vzniká potreba zvýšenej trpezlivosti a podpory dieťaťa, ktoré má problém vzoprieť sa otcovmu neprimeranému nátlaku, hoci jeho správanie nie je na úrovni plne vedomých procesov, skôr je to dôsledok možnej patológie. U maloletej je potrebné podporiť samostatné rozhodovanie na zabezpečenie svojich potrieb a záujmov. Oba rodičia by mali maloletej v tomto smere poskytnúť dostatok podpory, priestoru bez výčítok, nátlaku, či emocionálnych trestov. Z uvedeného

dôvodu psychologička neodporúčala pokračovať v režime striedavej osobnej starostlivosti, doporučila zveriť maloletú do starostlivosti matky a úpravu styku ponechať na jej vlastnom uvážení.

4. Na zistený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval článok 5 vetu prvú, § 36 ods. 1, § 24 ods. 4, 5, § 26 ods. 1, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1 Zákona o rodine, s odkazom na ktoré so zreteľom na vytvorenie čo najpriaznivejších podmienok pre vývoj dieťaťa toto zveril matke, ktorá má vhodné podmienky na starostlivosť o dieťa, keď psychologička ani kolízny opatrovník nedoporučovali pokračovať v doterajšom fakticky nastolenom režime SOS, keď vzal tiež do úvahy, že dieťa je v súčasnosti už študentkou strednej školy, býva na internáte a do značnej miery je samostatná, pričom doterajšia SOS maloletej skôr (vychádzajúc zo záverov psychologičky ako aj kolízneho opatrovníka), ubližuje, keďže dieťa sa cíti pod tlakom, chce vyhovieť obom rodičom, nezostáva jej vlastný priestor a čas na realizáciu svojich záujmov a plnohodnotné trávenie voľného času, ktorý tlak mohol byť jedným z faktorov spúšťajúcim problémy s príjmom potravy u dieťaťa. Styk dcéry s otcom matka žiadala ponechať na dohode, teda aby sa dcéra po príchode z internátu sama rozhodla, či chce zostať u matky, alebo ísť k otcovi. Naopak otec bol za to, aby bol styk rodičov s dcérou riadne upravený, aby nedochádzalo ku konfliktom pri jeho vykonávaní. Žiadal upraviť styk tak, ako prebieha doteraz, teda jeden víkend u matky a jeden u otca. Súd sa priklonil k názoru psychologičky a kolízneho opatrovníka v tom, že úprava styku má byť ponechaná na vlastnom uvážení maloletej, nie je vhodné ju do ničoho nútiť, svojím postojom k stretávaniu sa s oboma rodičmi preukazuje, že má citovú väzbu na obidvoch a je dôvodný predpoklad, že sa aj v budúcnosti bude stretávať aj s otcom, avšak už na dobrovoľnej báze. Súd preto ponechal aj na dohode rodičov, kedy bude prebiehať styk otca s maloletou, čím sa má predísť nadmernému zaťaženiu maloletej, čo by u nej mohlo opätovne spustiť zdravotné ťažkosti. O trovách súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

5. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadol otec prostredníctvom svojho právneho zástupcu, smerujúc svoje odvolanie voči rozhodnutiu v časti, ktorým súd prvej inštancie neurčil jeho styk s dieťaťom, navrhujúc v tomto rozsahu jeho zmenu tak, že bude oprávnený sa s dieťaťom stretávať každý páry víkend v mesiaci od soboty 10:00 hod. do nedele 16:00 hod. toho istého víkendu. Dôvodí rozpornosťou odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vzťahujúceho sa k tejto časti rozhodnutia, keď súd prvej inštancie na jednej strane konštatuje, že úprava styku má byť ponechaná na vlastnom uvážení maloletej, nie je vhodné ju do ničoho nútiť, na druhej strane uvádza, že to ponecháva na dohode rodičov s cieľom predísť nadmernému zaťaženiu dieťaťa, čo by opätovne mohlo spustiť jej zdravotné ťažkosti. Podľa jeho názoru nie je možné ponechať realizáciu styku len na dieťaťi, vždy je nevyhnutný dohľad rodičov v rovnováhe s rozumovou vyspelosťou dieťaťa. Súдне rozhodnutie nereflektuje na skutočnosť, že medzi nimi ako rodičmi vznikali vo veci styku s dieťaťom nezhody. Práve ním navrhovanou úpravou styku podľa jeho názoru je možné týmto nezhodám predísť. Práve nenastavenie režimu v tomto smere podľa jeho názoru nevhodne na dieťa vplývalo. Poukazuje na to, že tak ako u matky aj u neho má dieťa vytvorené dobré podmienky. Predvídateľnosť úpravy styku má vplyv aj na také veci na jeho strane, ako je potreba v predstihu navariť, resp. potrebné veci nakúpiť. Nevyhovuje ani jemu, aby sa musel v tomto smere na poslednú chvíľu prispôsobovať. Chce sa podieľať na výchove dcéry bez zbytočných rozporov s matkou dieťaťa. Aktuálne rozhodnutie ho dáva do polohy doprosovania sa o kontakt s dieťaťom, keď sa v poslednej dobe už stalo, že mu R. povedala, že môže byť rád, že prišla, pričom v minulosti takéto slová nikdy nepoužila. Rešpektuje, že dieťa má svoj vek, ale neupravenie styku nepomáha k zachovaniu vzťahov u neho a dcéry, ale naopak tento oslabuje. Dieťa v súčasnej dobe naďalej v jedle zostáva priberčivé, zje v podstate len to, čo jej ide na chuť. Piatky v škole nejde na obed, obeduje až vtedy, keď príde zo školy, čo je podľa neho neskoro. I keď sa vo všeobecnosti jej stravovanie zlepšilo a podľa jej vlastných slov jej vyhovuje režim s denným väčšinou plánovaným programom, je na internáte spokojná, našla si tam kamarátky, on jej zriadil bankový účet v snahe viesť ju k finančnej gramotnosti. Poukazuje na § 24 ods. 4 Zákona o rodine v zmysle potreby zachovania vzťahu dieťaťa k obidvom rodičom a udržiavanie pravidelného rovnocenného a rovnoprávného osobného styku s oboma rodičmi. Rozvrh starostlivosti medzi rodičmi by mal byť konzistentný a bezproblémovo dodržiavaný.

6. Kolízny opatrovník v písomne podanom vyjadrení k odvolaniu otca uvádza, že sa pridrižava vyjadrení, ktoré prezentoval na súdnom pojednávaní a prikláňa sa k rozhodnutiu súdu prvej inštancie tak, ako bolo vydané.

7. Matka vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu uvádza, že nesúhlasí s otcom navrhovaným presne určeným vymedzením styku s dieťaťom, a to z niekoľkých dôvodov, ktoré všetky majú pôvod v zreteli na záujme maloletého dieťaťa. Pokiaľ otec poukazuje na potrebu jeho pripravenosti na príchod dieťaťa v súvislosti s nachystaním stravy a podobne, to nie sú podľa jej názoru argumenty na úpravu styku. Keďže dieťa prichádza z internátu v piatok o cca 17:00 hod. a 18:30 hod. a následne má náuku na prípravu k birmovke, domov prichádza večer o 20:00 hod. a je nepredstaviteľné z praktického hľadiska realizovať styk s dieťaťom od soboty 10:00 hod. do 16:00 hod. nedele, nakoľko dcéra by len behala medzi domácnosťami. Rovnako je nepredstaviteľné, aby v nedeľu do 16:00 hod. bola u otca, keď vlak na internát jej odchádza o 17:00 hod., čo by u dieťaťa vyvolávalo len stres. Už viac ako rok je dieťa zverené do jej starostlivosti a vždy sa nejako s otcom dohodli na návštevách, dieťa ho navštevuje každý víkend aj keď len na pár hodín. Ak dochádzalo k trecím plochám, bolo to len vďaka jeho nerešpektovaniu dcérinho rozhodnutia. Je presvedčená, že dieťa si to vie aj vzhľadom na praktickú stránku samotné rozhodnúť. Otec si nevedomuje, že ide u dieťaťa o ženu, ktorá vzhľadom na svoj vek sa môže rozhodovať podľa svojho uváženia a nie tak, ako si to on želá. On neustále hrotí situáciu, čo je potom pre dcéru záťažovou a neúnosnou situáciou a logicky sa potom snaží vyhnúť nepríjemným rozhodnutiam. Napríklad minulý víkend vôbec neprišla z internátu domov a radšej išla k spolužiačke, aby sa nemusela dohadovať o tom, že má ísť k otcovi a nakoľko. Otec týmto neustálym tlakom len spôsobí, že dieťa nakoniec nebude cez víkendy chodiť domov. Ona si plne uvedomuje, že nie je v záujme dieťaťa zakazovať jej návštevy u otca, nemá na to dôvod. Pokiaľ dochádzalo k nezhodám, bolo to vždy zapríčinené otcom. Praktiky otca sú také, že jej v strede týždňa napíše, aby mu dohodla stretnutie s dcérou, aby sa vedel zariadiť, keď ona však potom kontaktuje dcéru, táto má väčšinou vyhýbavú odpoveď, nechce sa rozhodovať cez telefón, vždy povie, že sa dohodne až doma, preto je to aj na poslednú chvíľu. Podľa jej názoru by malo byť prirodzené stretávanie otca s dcérou tak, že pôjde k nemu vtedy, keď jej to bude vyhovovať a keď to sama bude chcieť, nie tak, že bude mať presne stanovené časové rozmedzie. V novom prostredí školy je dieťa spokojné, má mnoho mimoškolských aktivít, ktoré ju naplňujú, navštevuje psychologickú poradňu H. Y., so stravovaním je to lepšie, aj keď v jedení sa stále obmedzuje a kontrola je stále nevyhnutná. Po psychickej stránke je dieťa poznačené a bude jej trvať roky, keď sa vzchopí. Preto je matka presvedčená, že dobré je to ponechať na jej rozhodnutí ako to bolo doposiaľ, veď nakoniec je potrebné rešpektovať jej ľudské právo rozhodovať sama o sebe.

8. Krajský súd Trenčín, ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v lehote (§ 362 CSP) a má predpísané náležitosti (§ 363 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), po preskúmaní rozhodnutia súdu prvej inštancie bez toho, aby bol viazaný rozsahom odvolania a dôvodmi odvolania (§ 65 a § 66 CMP), prihliadnuc i na prípadné vady konania (§ 67 CMP) dospel k záveru, že toto je potrebné v napadnutej časti - o styku otca s mal. dieťaťom a súvisiacej časti o trovách konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdiť. Rozhodnutie v jeho zostávajúcich častiach (o výkone osobnej starostlivosti a výživnom) nepreskúmaval, keďže v týchto častiach rozhodnutie suspenzívnym účinkom odvolania dotknuté nebolo.

9. Súd prvej inštancie v posudzovanej veci rozhodol o zmene dovtedy platnej a účinnej úpravy rodičovských práv a povinností k maloletej R. E. (konanie začaté z podnetu zákonnej sudkyne rozhodujúcej o návrhu kolízneho opatrovníka na nariadenie neodkladného opatrenia), a to tak, že maloletú R. zveril z dovtedajšej striedavej osobnej starostlivosti do výlučnej osobnej starostlivosti matky s tým, že ju budú obaja rodičia vychovávať, zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach, zároveň uložil povinnosť otcovi prispievať na výživu maloletej R. výživným v celkovej čiastke 150,- eur mesačne s diferencovaním tejto sumy na bežné spotrebné mesačné výživné (100,- eur) a čiastku určenú na tvorbu úspor maloletej R. (50,- eur mesačne), a zároveň v konečnom dôsledku styk otca s maloletou R. neupravil dôvodiac ako prioritným záujmom mal. dieťaťa.

10. Otec (odvolateľ) sa prostredníctvom odvolacích námietok domáha zmeny napadnutého rozhodnutia výlučne v časti, ktorou súd prvej inštancie neurčil v konkrétnosti rozsah a podmienky stretávania maloletej R. s ním, dôvodiac nesprávnym vyhodnotením vykonaných dôkazov, nezohľadnením komplexnej právnej úpravy na problematiku stretávania maloletých detí s rodičmi dopadajúcej na podmienky posudzovanej veci a v konečnom dôsledku tvrdil tiež určitý vnútorný rozpor v odôvodnení napadnutého rozhodnutia k tejto časti rodičovských práv sa vzťahujúceho, ktoré námietky možno subsumovať pod dôvody na odvolanie uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP (nesprávne

skutkové a právne závery, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie, tiež nedostatky odôvodnenia napadnutého rozhodnutia ako tzv. iná vada konania).

11. Odvolací súd za aplikácie ust. § 380 ods. 2 CSP v spojitosti s ust. § 67 CMP z úradnej povinnosti predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré prechádzalo rozhodnutiu vo veci a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, odvolací súd uvádza, že v konaní nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a/ CSP a existenciu takejto vady odvolateľ ani netvrdil.

12. V ďalšom sa odvolací súd zaoberal dôvodnosťou ťažiskových uplatnených odvolacích dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP (nesprávne skutkové a právne závery na ktorých je založené rozhodnutie v jeho odvolaní dotknutej časti).

13. Nesprávny skutkový záver je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie nepostupuje pri hodnotení dôkazov podľa § 191 CSP. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Pri hodnotení dôkazov v súdnom konaní platí zásada voľného hodnotenia dôkazov súdom z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie len v prípade, ak by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, alebo prednesov účastníkov nevyplynuli, ani inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré neboli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že v hodnotení dôkazov, či poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti, je logický rozpor.

14. Nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd pochybí pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda prípad, kedy bol skutkový stav posúdený podľa iného právneho predpisu, než ktorý správne mal byť použitý, alebo ak síce bol aplikovaný správne určený právny predpis, ale súd ho nesprávne interpretoval (nesprávne vyložil podmienky všeobecne vyjadrené v hypotéze právnej normy a v dôsledku toho nesprávne aplikoval vlastné pravidlo, stanovené dispozíciou právnej normy).

15. Vyššie uvedené odvolacie námietky otca, vyhodnotil odvolací súd ako neopodstatnené, bez opory v zistenom skutkovom stave a v následnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie. Preskúmaním obsahu spisu a skutočností vyplývajúcich z vykonaného dokazovania, bez viazanosti uplatnenými odvolacími dôvodmi avšak so zreteľom tiež na ne, odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie vychádzajúc z dostatočne zisteného skutočného stavu veci, pri plnom rešpektovaní vyšetrovacieho princípu (§ 35 a § 36 CMP) jeho správnym vyhodnotením vo svetle zásad daných ust. § 191 CSP a príslušnej správne aplikovanej a interpretovanej právnej úpravy (článok 5 vetu prvú, § 36 ods. 1, § 24 ods. 4, 5, § 26 ods. 1 Zákona o rodine) vyvodil správny záver o existencii významných dôvodov na strane mal. dieťaťa, ktoré so zreteľom na jeho ochranu a záujem indikujú opodstatnene k záveru, že aktuálne styk otca s mal. dieťaťom nie je možné v konkrétnostiach upravovať, pričom zároveň za správne považuje odvolací súd tiež jeho rozhodnutie v súvisiacej časti o trovách konania (§ 52 CMP). Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie tiež dostatočne odôvodnil, v súlade s požiadavkami uvedenými v ust. § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov, spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre jeho potvrdenie. Súčasne sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku v odvolaní dotknutej časti, konštatuje správnosť jeho dôvodov a v podrobnostiach naň odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP).

16. Nad rámec uvedeného vo vzťahu k odvolacím námietkam otca odvolací súd uvádza:

17. V konkrétnostiach danej veci z vykonaného dokazovania vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 10P/24/2014-34 zo dňa 27.05.2014, právoplatným a vykonateľným dňa 04.06.2014, súd manželstvo rodičov maloletej rozviedol a schválil dohodu rodičov o úprave

rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu v podobe, že maloletá R. bola na čas po rozvoze zverená do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, otec bol zviazaný prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 50,- eur mesačne a tiež prispievať na tvorbu úspor sumou 50,- eur mesačne na účet vinkulovaný v prospech maloletej.

18. Uznesením Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 6P/62/2021-17 zo dňa 15.12.2021, vykonateľným dňa 15.12.2021, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č.k. 5CoP/14/2022 - 41 zo dňa 16.03.2022, bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým sa maloletá R. E., nar. XX.XX.XXXX ponechala v osobnej starostlivosti matky a otec bol povinný prispievať na výživu mal. R. výživným vo výške 100,- eur mesačne vždy k 15. dňu v mesiaci vopred k rukám matky od právoplatnosti s tým, že neodkladné opatrenie bude trvať až do právoplatného skončenia konania vo veci úpravy práv a povinností rodičom k maloletej R..

19. Z obsahu spisového materiálu vzťahujúceho sa ku konaniu o nariadenie neodkladného opatrenia vyplýva, že toto bolo nariadené na základe návrhu podaného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny J. L., naliehavosť využitia ktorého inštitútu bola založená na zistení závažných zmien v zdravotnom stave maloletého dieťaťa, ktoré začalo trpieť poruchami prijímania potravy, úzkosťami, príčinu ktorých psychologička H.. H. Y. definovala v konfliktnom porozvodovom rodičovskom vzťahu, ktorý svojou intenzitou a dlhodobým pretrvávaním výrazne presiahol schopnosť maloletej odolávať tlaku, ktorý sa na dieťa z neho prenášal. Učiteľka anglického jazyka mal. R., H.. B. L. vo svojej správe uviedla, že dieťa sa jej zverilo, že pociťuje zo strany otca psychický tlak, otec na ňu každý deň kričí, nadáva jej, keď donesie dvojku, háda sa s ním, uviedla, že už nevládze, že stratila všetko sebavedomie. Zo správy H.. Z. J., triednej učiteľky vyplynulo, že dieťa po nástupe do 9. ročníka sa veľmi uzavrelo, má problémy s príjmom potravy, na pokus o rozhovor reaguje odmietavo, roztriaslo sa a rozplakalo, maloletá uvádzala, že otec jej vulgárne nadáva, nie je spokojný s jej známkami, hoci je jej prospech výborný, napriek čomu nechcela od neho odísť, aj keď pripustila, že by pokojné prostredie napomohlo k riešeniu jej problému s príjmom potravy. Dieťa sa vyjadrovalo, že má pocit, že všetko zlé zapríčiňuje ono, celú vinu pripisuje len sebe, chce, aby otec aj mama boli na sto percent spokojní, na jednej strane je jej ľúto, keď s otcom nie je, nechce, aby zostal sám, na strane druhej však dieťa bolo pod neustálym tlakom a strachom. Zo správy psychologičky H.. Y. v tom čase vyplynulo, že matka je v procese spolupráce kvôli problémom mal. R. aktívna, zaujíma sa o postupy pomoci a riešenia problému maloletého dieťaťa, otec však v niektorých vyjadreniach spochybňuje, že problém je taký, aký ho dieťa a matka uvádzajú. Súd prvej inštancie so zreteľom na záujem dieťaťa danú situáciu považoval za potrebné bezodkladne riešiť nariadením neodkladného opatrenia, ktorým dieťa ponechal v osobnej starostlivosti matky. Zároveň zákonný sudca rozhodujúci o návrhu na nariadenia neodkladného opatrenia podnetoval začatie konania vo veci samej o úpravu práv a povinností k mal. R., na základe čoho uznesením Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 10P/4/2021-14 zo dňa 08.04.2022 súd začal konanie o úpravu práv a povinností rodičov k mal. R., rozhodnutie v ktorom je predmetom posudzovania v tomto odvolacom konaní.

20. Aktuálne mal. R. navštevuje strednú školu mimo miesta svojho bydliska, býva počas týždňa na internáte a počas víkendov dochádza domov, pričom na základe dohody medzi rodičmi prebieha aj stretávanie maloletej s otcom. R. sa snaží celú situáciu riešiť únikom na internát a otec z obavy, aby o dcéru neprišiel, sa snaží o zachovanie SOS. I keď bolo zistené, že dieťa má k obom rodičom vytvorenú pozitívnu emocionálnu väzbu, je u nej prítomný tzv. konflikt lojality, môže sa cítiť diskomfortne, keďže prenáša na seba zodpovednosť jednak za konflikt medzi rodičmi ak by tiež bol spojený so situáciou týkajúcou sa stretávania s otcom. Maloletá naďalej navštevuje psychologičku, sú tu doporučená na potrebu rešpektu voči dieťaťu, vytvorenia jej priestoru na sebarealizáciu, teda vlastné rozhodovanie. Psychologička H.. H. Y., ktorá s maloletou spolupracuje od októbra 2021 (počiatok čoho mal pôvod v obavách zo zistených porúch príjmu potravy u dieťaťa, z jeho úzkostlivosti, depresivity a emocionálnej nestability, ktorých pôvod okrem iného bol zistený práve aj v konfliktných vzťahoch rodičov), doporučila jednoznačne úpravu styku dieťaťa s otcom ponechať na R. vlastnom uvážení, keďže konštatovala, že nesporne pozitívny vzťah otca k maloletej sa javí až patologicky závislý a obmedzujúci, dieťa nemá priestor slobodne tráviť čas podľa svojich predstáv, otec ju monitoruje dlhými telefonátmi, v prípade, ak

mu nevyhovie, stavia sa do pozície obete, evokuje vo svojom správaní krivdu, výčitky a nespokojnosť, preberanie zodpovednosti dieťaťom za vzniknutý stav, čo vedie k extrémnej záťaži maloletej, k pocitom zlyhania v očakávaniach rodiča, v pocitoch nedostatočnosti, neschopnosti a menejcennosti a čím viac sa snaží otcove očakávania uspokojovať, tým viac prežíva pocity neúspechu a viny, dieťa má problém vzoprieť sa otcovmu neprimeranému nátlaku, a preto aj v súvislosti so zdravotnými problémami, ktorými dieťa trpí, poukazuje psychologička na to, že obaja rodičia by mali maloletej poskytovať dostatok podpory, priestoru bez výčitiek, nátlaku či emocionálnych trestov.

21. V zmysle čl. 41 Ústavy SR, je vymedzený rámec ústavnej starostlivosti ochrany manželstva, rodiny a rodičovstva, kde okrem iného, je Ústavou zaručené právo detí, na rodičovskú výchovu a starostlivosť a zároveň právo rodičov, na starostlivosť o deti a ich výchovu. Zákon o rodine, je jeden z rozhodujúcich zákonov, ktorým sa čl. 41 vykonáva. Zabezpečenie práv a právom chránených záujmov detí je základnou úlohou súdu v procese rozhodovania o právach detí.

22. Rodičovské práva a povinnosti majú teda rodičia vo vzťahu k maloletemu dieťaťu a vznikajú priamo zo zákona narodením dieťaťa. Pri ich výkone sú povinní rodičia chrániť záujmy maloleteho dieťaťa (§ 28 ods. 2 Zákona o rodine).

23. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloleteho dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a § 26 sa použijú primerane.

24. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností, alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloleteho dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloleteho dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

25. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností, alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

26. Podľa § 121 z. č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (CMP), rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletych a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

27. Podľa článku 3 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

28. Podľa čl. 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa, oddeleného od jedného alebo oboch rodičov, udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi, iba žeby to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa.

29. V čl. 24 Charty základných práv Európskej únie ods. 2 je zakotvené, že pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa. Podľa ods. 3 každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom.

30. Záujem dieťaťa napriek tomu, že ide o jeden zo základných princípov, na ktorých je založené súčasné rodinné právo, právne predpisy síce nedefinujú, jeho interpretácia vo svetle čl. 3 ods. 1

Dohovoru o právach dieťaťa je však obsiahnutá v Komentári Výboru OSN pre práva dieťaťa v ktorom sa uvádza: „Koncept najlepšieho záujmu dieťaťa je flexibilný a adaptabilný. Mal by byť prispôsobený a definovaný individuálne s ohľadom na špecifickú situáciu, v ktorej sa dieťa, či deti, ktorých sa vec týka nachádzajú, pričom pozornosť by mala byť venovaná ich osobným pomerom, situácii a potrebám. V rámci individuálnych rozhodnutí, musí byť najlepší záujem dieťaťa hodnotený a stanovený vo svetle špecifických okolností konkrétneho dieťaťa.“

31. A práve vo svetle vyššie uvedeného prioritného princípu (záujmu mal. dieťaťa), ktorý súčasná právna úprava plne rešpektuje ako favorizujúce hľadisko, vo svetle východísk, ktoré zosobňuje v praktickom živote, bolo potrebné posudzovať aj opodstatnenosť odvolania otca, teda z hľadiska zmyslu a účelu ustanovení zákona, podľa ktorých súd o úprave rodičovských práv a povinností (tiež o ich zmene) v tomto konaní vymedzenom rozsahu rozhoduje.

32. Vyhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania vo svetle vyššie uvedených teoretických východísk súd prvej inštancie rozhodol správne, keď v konkrétnostiach rozsah a podmienky styku mal. R. s jej otcom neupravil, preferujúc tak správne pred záujmami rodiča (otca) záujem a ochranu samotného maloletého dieťaťa.

33. Otec v odvolaní voči neupraveniu jeho styku s maloletým dieťaťom dôvodí poukazom na ust. § 24 ods. 4 Zákona o rodine, vychádzajúc z ktorého by malo byť rešpektované tiež jeho právo ako druhého rodiča na plnohodnotný výkon rodičovských práv vo vzťahu k maloletému dieťaťu.

34. O existencii zákonného práva otca ako rodiča, rovnocenne s matkou sa podieľať na starostlivosti o dieťa a tiež s ním byť v plnohodnotnom kontakte nemožno pochybovať, reálne je potrebné si však uvedomiť, že tento ideálny stav je v princípe možné dosiahnuť len v úplnej rodine, kde spolužijúci rodičia vytvárajú dieťaťu domov a vo vzájomnej zhode rovnocenne participujú na starostlivosti o dieťa a jeho výchove, o ktorý prípad však v posudzovanej veci nejde. Dôsledkom odlúčenia (rozvodu) rodičov dieťaťa, k čomu došlo aj v konkrétnostiach danej veci, býva zvyčajne nastolený taký faktický stav, ktorý z povahy veci znemožňuje dosiahnutie takéhoto ideálneho modelu pokiaľ ide o napĺňanie práv nielen rodičov, ale tiež mal. dieťaťa.

35. Preto primárnou úlohou oboch rodičov by malo byť, aby sa vzhľadom na záujem maloletého dieťaťa svojim konaním približovali k stavu, aby riešenie akéhokoľvek problému, nezhody v oblasti výkonu ich rodičovských práv, či snahy o realizáciu ich vlastných predstáv týkajúcich sa dieťaťa, boli vo všetkých aspektoch v záujme dieťaťa, aby títo pred ním nefavorizovali vlastné záujmy či predstavy o realizácii svojich oprávnení, pretože každý rodič by si mal byť vedomý toho (ako to vo svojom Náleze zdôraznil tiež Ústavný súd Českej republiky sp. zn. I. ÚS 266/10 z 18. augusta 2010), že „...priorita záujmu dieťaťa platí okrem iného preto, že dôsledky ignorovania záujmu dieťaťa sa v jeho sfére (v jeho živote, či už v súčasnosti alebo v budúcnosti) prejavia intenzívnejšie negatívne, ako v živote rodiča ako človeka dospelého; dieťa totiž nie je "hotová" silná osobnosť a nie je schopné sa s uvedenou situáciou vysporiadať, takže často si nesie psychické traumy po celý život...“. Bez ohľadu na to totiž, aký dlhý čas uplynul od rozchodu rodičov aj v okolnostiach danej veci, bolo by iluzórnym sa domnievať, že taká zásadná zmena v živote rodiny, ako je jej definitívny rozpad a v princípe absencia jedného rodiča na každodennom živote dieťaťa, by nemala priamy dopad na jednej strane či už na dieťa samotné, či na následný výkon rodičovských práv a povinností vo vzťahu k mal. dieťaťu zo strany jednotlivých rodičov a tiež, že ktorémukoľvek dieťaťu bez ohľadu na jeho vek, vo svetle jeho minimálne emocionálnych potrieb, by mohol byť takýto stav na prospech, že by dieťa nestresoval, pričom nie je významným, do akej miery si to aj samotné dieťa uvedomuje, v každom prípade však aj v rovine podvedomej nemožno hovoriť o priaznivých dôsledkoch na jeho duševný stav, vo svetle čoho je potrebné nahliadať aj na každú dieťaťa sa týkajúcu zásadnú okolnosť (zmenu) v jeho živote. Prioritným pre rodičov a tiež súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností vzhľadom na vek a záujem mal. dieťaťa, je zabezpečiť mu podmienky pre ďalší zdravý a psychický vývoj, čo je možné dosiahnuť len eliminovaním preň stresujúcich momentov (situácií), bez ohľadu na to, ktorý rodič na ich vzniku väčšom mierou participuje.

36. V podmienkach posudzovanej veci je zjavné, že vzťahy medzi rodičmi dieťaťa sú aj po rozvode narušené a poznačené istou mierou nekonštruktívnej komunikácie, výsledkom čoho je problematické dojednanie sa ohľadom záležitostí týkajúcich sa maloletého dieťaťa, pod vplyvom čoho je samozrejme

dieťa potom konfrontované so situáciami, kedy je pod nepriamym tlakom (z dokazovania vyplýva, že primárne zo strany otca) manipulované do situácií, v ktorých sa snaží „vyjsť v ústrety“ obom rodičom, nechce tiež sklamať otca v jeho predstavách týkajúcich sa frekvencie a rozsahu stretávania s ním, čo však vo výsledku viedlo k zistenému negatívne psychickému a následne aj fyzickému dopadu na maloleté dieťa, ktorá vnútorná tenzia sa potom reálne prejavila u dieťaťa v podobe poruchy príjmu potravy. Tento stav je nepochybne pre dieťa nepriaznivý a javí sa, že je zo strany otca zámerne zľahčovaný do podoby tvrdení, že R. je „prieberčivá v jedle, zje len to čo chce“ a pod.. Otec si zjavne neuvedomuje, že tu nejde len o „rozmar“ dieťaťa, ani nevníma realitu nebezpečenstva jeho možného negatívneho vývoja s reálnym nepriaznivým dopadom na psychické aj fyzické zdravie maloletého dieťaťa ako dôsledku ďalšieho fixovania stavu (situácií), ktoré pre dieťa sú vnútorne nekonformné a ktoré dieťa vníma ako ťažký stres a ktoré ťažiskovo participovali na zhoršení jeho zdravotného stavu. I keď dieťa nesporne má zachovaný citový vzťah k otcovi, spôsob akým si tento vynucuje pravidelné a vopred naoktrojované stretávanie s ním, napriek tomu, že ide o dieťa blízke veku dospelosti spôsobuje, že R. zjavne hľadá „únikové cesty“ a volí radšej víkendy tráviť mimo, teda buď zostáva na internáte, alebo ide ku kamarátke, čo vypovedá o tom, že sa podvedome aj vedome snaží vyhnúť stresu (vnútornému konfliktu), ktorému by bola vystavená pri rozhodovaní sa medzi núteným napĺňaním predstáv otca a svojimi vlastnými potrebami s možnosťou rozhodnúť o spôsobe a rozsahu trávenia času mimo jej pobytu na internáte.

37. Odvolací súd zdôrazňuje vo vzťahu k otcom produkovaným námietkam, ktoré v ťažiskovej časti pojednávajú o právach a predstavách otca, že súdy pri svojom rozhodovaní v akomkoľvek konaní týkajúcom sa maloletých detí ako subjektov osobitne chránených tak normami verejného, ako aj súkromného práva, prioritne prostredníctvom svojich rozhodnutí nemajú chrániť a preferovať záujem a predstavy toho-ktorého rodiča, ale vždy a za každých okolností maloletého dieťaťa v kolízii so záujmom ktorého, sú práva a predstavy dotknutého rodiča nepochybne v hierarchii chránených hodnôt nižšie. Je potrebné si na strane otca uvedomiť, že dieťa si daný stav odľuky rodičov neprivedilo, ani zaň nenesie zodpovednosť a znáša len dôsledky konania dospelých, preto je potrebné mu aj za cenu nerealizovania vlastných predstáv rodiča, vytvoriť také prostredie a podmienky jeho ďalšieho života, ktoré vytvoria predpoklady pre možnosť postupného zharmonizovania aktuálne zjavne narušenej psychickej rovnováhy maloletého dieťaťa s cieľom ochrániť ho pred možným nepriaznivým progresívnym vývojom jeho zdravotného stavu a to či už v rovine fyzickej, alebo psychickej.

38. Pravdou je, že ust. § 25 ods. 2 Zákona o rodine, na ktoré poukazuje otec, indikuje v prípade absencie dohody rodičov na rozsahu a podmienkach úpravy styku k úprave tejto časti rodičovských práv autoritatívnym súdnym rozhodnutím, avšak aj v tomto prípade, je hľadisko záujmu a ochrany mal. dieťaťa favorizujúcim, čo v praxi znamená, že prostredníctvom neho je možné ak sú prítomné významné okolnosti, stretávanie s dotknutým rodičom v konkrétnosti neupraviť, ktorým spôsobom a správne rozhodol tiež súd prvej inštancie. Z dokazovania totiž jasne vyplynulo, že stres s vopred určeného a otcom vynucovaného stretávania s ním mal. R., ktorá je už prakticky blízko veku dospelosti, nepriaznivo zdravotne ovplyvňuje, o to viac, že jej životný režim je už nástupom na strednú školu mimo miesta bydliska poznamenaný tým, že býva počas pracovného týždňa na internáte, domov dochádza len cez víkendy a pod vplyvom študijných či iných povinností (príkladmo príprava na sviatosť birmovania), či potreby iných sociálnych interakcií, by vnucovanie jej pevného režimu stretávania s otcom (bez reálnej možnosti ovplyvniť spôsob trávenia svojho voľného času) nielenže nebolo na prospech, ale vo výsledku by to reálne mohlo poškodiť aj aktuálne existujúce vzájomné citové väzby medzi ňou a otcom, ktoré by sa mohli týmto spôsobom paradoxne kontraproduktívne zhoršovať. V prospech možnosti ponechať na rozhodnutí R. (samozrejme v súčinnosti s oboma rodičmi) množstvo stráveného času s otcom jednoznačne svedčí tiež odborné stanovisko psychologičky, ako aj kolízneho opatrovníka, ktorý záujmy mal. dieťaťa v konaní zastupuje. Vynucovanie si stretávania s dieťaťom vo veku R. by nielenže mohlo znamenať, že táto postupne začne radikálne obmedzovať, až odmietat stretávanie s otcom (pričom je nereálne si na strane otca myslieť, že stretávanie s prakticky dospelou osobou je možné si fakticky vynútiť), ale ako už bolo povedané, existujúce väzby dieťaťa s otcom, by sa takto zásadne mohli narušiť. Aktuálne bez ohľadu na to, aké má otec predstavy, je potrebné preferenčne prihliadnuť na to, že je potrebné chrániť dieťa, v kolízii s čím bezvýznamné sú tvrdenia otca o tom, že je potrebné tu nastoliť nejaký určitý pevný režim, aby sa on mohol s predstihom tiež na stretnutia pripraviť a podobne. Pokiaľ verbalizuje z jeho strany ochranu záujmov dieťaťa, mal by ju premietnuť aj do reálnej roviny praktického života v podobe toho, že dieťaťu ako jedinečnej bytosti, ktoré navyše vzhľadom na vek je potrebné už vnímať ako prakticky dospelú osobu, poskytne možnosť usporiadať si svoj víkendový harmonogram tak,

aby si mohlo variabilne tento prispôbiť okolnostiam a svojim potrebám, ktorá sloboda rozhodovania sa nevyhnutne prejaví aj v pozitívnejšom duchu prežívaných stretnutí s otcom. Priznaním rešpektu dieťaťu v tomto smere zo strany otca, možno očakávať len pozitívny vývoj v ich vzájomných vzťahoch. Ani pevne určené podmienky styku by totiž otcovi neboli spôsobilé zabezpečiť, že R. by sa s ním aj reálne (pokiaľ by to pre ňu bolo stresujúce) stretávala. Keďže však otec je rovnako ako matka pre život dieťaťa nepostrádateľný, je vecou zodpovedného prístupu oboch rodičov, aby svojim správaním vytvorili takú atmosféru, v ktorej bude stretávanie s otcom prirodzenosťou a v ktorej aj matka bude úlohu otca v živote dieťaťa plne akceptovať a rozvíjať bez ohľadu na ich vlastné narušené vzťahy, pretože len týmto spôsobom reálne je možné dieťaťu vytvoriť podmienky pre zdravý fyzický a psychický vývoj.

39. V kontexte s vyššie uvedeným preto ani nemožno považovať za dôvodnú námietku otca o vnútornej rozpornosti odôvodnenia rozhodnutia v tom zmysle, že súd prvej inštancie na jednej strane uvádza, že stretávanie s otcom je potrebné ponechať na vôli dieťaťa a na strane druhej poukazuje v tomto smere na potrebu dohody s rodičmi. Vyššie uvedené závery totiž nie sú v žiadnom vnútornom rozpore, keďže vo vzájomných súvislostiach prirodzené a všetkých naplňajúce stretávanie R. s otcom, môže byť len výsledkom konsenzu medzi dieťaťom a rodičmi navzájom, majúceho pôvod v uvedení si na strane rodičov priority ochrany a záujmu mal. R. pred ich vlastnými predstavami riešenia vzniknutej situácie.

40. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov považoval odvolací súd otcom uplatnené dôvody odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti o neupravení styku otca s mal. dieťaťom za neopodstatnené a rozsudok súdu prvej inštancie vyhodnotil v tomto rozsahu ako vecne správny.

41. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

42. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. Otec neuviedol vo svojom odvolaní a tiež odvolacím súdom neboli zistené žiadne rozhodujúce skutočnosti, ktoré by už neboli predmetom posudzovania súdom prvej inštancie a ktoré by boli spôsobilé k odlišnému, v prospech otca spôsobilému rozhodnutiu.

43. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

44. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

45. Podľa § 55 CMP súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

46. V mimosporových konaniach upravených CMP platí zásada, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ktoré si v konaní platil. Každý z účastníkov si teda sám znáša svoje trovy, ktoré v konaní platil. CMP obsahuje z tejto zásady aj výnimku a to v zmysle § 55, pričom zákon nekonkretizuje, komu môže súd podľa tohto ustanovenia náhradu trov konania priznať.

47. S poukazom na vyššie uvedené teoretické východiská, o nároku na náhradu trov konania, odvolací súd rozhodol podľa § 396 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania, keďže nezistil dôvod na aplikáciu výnimky v zmysle § 55 CMP.

48. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu Trenčín pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, príkazom pohľadávky, príkazom pohľadávky z účtu v banke, príkazom iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok a to odňatím maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať. Následkom nespĺnenia povinností ustanovených v rozhodnutí môže byť možnosť súdu na návrh zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti o dieťa podľa § 25 ods. 4 Zákona o rodine, rozhodnúť o tom, že príslušný štátny orgán zastaví výplatu rodičovského príspevku povinnému alebo zastaví výplatu prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa povinnému podľa osobitného predpisu, skutočnosť, že trovy výkonu rozhodnutia môže znášať povinný, možnosť súdu uložiť povinnému, ktorý neplní dobrovoľne rozhodnutie, pokutu, a možnosť odsúdenia pre trestný čin marenia výkonu rozhodnutia súdu alebo súdom schválenej dohody o výchove maloletých detí na trest odňatia slobody na jeden rok až päť rokov.